

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljalstvo v Ljubljani, Franciškaška ulica št. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti s dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Reklamacije: knosopna petiti vrtica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglaš in poslana vrtica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list se poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Jugosl. soc. dem. stranka sklicuje

v nedeljo, dne 8. dec. 1918

ljudske shode

z dnevnem redom:

Jugoslov. država in delavstvo.

Shodi se vrše v naslednjih krajih:

Brežice: ob 3. popoldne v »Narodnem domu«, poroč. s. Petejan;

Dobrava: ob 3. popoldne v hotelu »pri Zajcu«, poroč. ss. Prepeluh in dr. Korun;

Javornik: ob 10. dopoldne pri »Žumru« poroč. ss. Prepeluh in dr. Korun.

Kočevje: podrobnosti se objavijo.

Kranj: ob 9. dopoldne v gostilni »Fider«, poroč. Zore;

Novo mesto: ob 2. popoldne v prostorih gostilne pri »Košaku«, poroč. s. Mihevc iz Ljubljane.

Ormož: kraj in ura se določi, poroč. s. Kopač.

Ptuj: v soboto 7. t. m. ob 7. zvečer, poroč. s. Kopač;

Radeče: ob 11. dopoldne, poroč. s. Lemež;

Rajhenburg: ob 9. dopoldne v gost. g. Leskovška, poroč. s. Petejan;

Vevče: ob 3. popoldne v gostilni pri »France« poroč. s. Kocmur.

Vrhovo: ob pol 3. popoldne, poroč. s. Lemež.

Vse druge kraje in organizacije, ki žele prirediti shode, naj nas pravočasno obveste, da določimo čas zborovanja in poročevalce. Vsa naznanila sprejema tajništvo, uprava »Napreja« v Ljubljani.

V službi resnice.

Kapitalizem je napovedal boj ruski socialni revoluciji. Pravzaprav se tu boj še vrši in sicer zaenkrat z orožjem, ki se zdi na videz manj brutalno, ki je pa v resnici hujše in škodljivejše ob bajonetov in pušk, hujše in bolj nevarno od strupenih plinov in tankov ker zastruplja javno mišljenje in moralno s tem, da skuša preplaviti svet z možno koruptivnih in docela izmišljenih laži o boljševikih potom reptilnega meščanskega časopisja. Še bolj je žalostno, da je preslo sovraštvo do boljševikov tudi v socialistične vrste in da ponavljajo tudi nekateri socialistični listi lase ježeče vesti o boljševikih, ne da bi se pri tem zavedali, da so se vjeli v docela kapitalistično nastavljenost. Kapitalistične laži o boljševikih zločinah imajo svoj jasen smoter. Že sodrug Turati je povedal na prvi seji pravkar sklicane talijanske zbornice, da se ententa pripravlja na vojno proti boljševikom in je proti temu tudi protestiral. In ravno ob otvortvi sedanjega zasedanja talijanske zbornice je objavil rimski dnevnik »Tribuna« članek od nekčnega njenega ruskega dopisnika, v katerem se govori jasno, naj bodo talijanske matere ponosne, ako se bodo njihovi sinovi borili na ruski zemlji zoper socialistično drhal. Kakor je bilo treba pripraviti teren, da se je zamoglo opravičiti pred narodi nečloveško štirj in pol letno klanje med narodi, se pripravljajo sedaj teren, da se bo opravičil pred proletariatom krvavi boj zoper socialistično rusko republiko. Namen je jasen in je zato naša sveta dolžnost pojasniti narodom in proletariatu še posebej, kam ga hoče še zapeljati profitarški kapitalizem zato, da si obdrži pravico izkoriščanja. In ako nimamo dovolj poguma braniti one, ki so ostali socialisti v vseh kritičnih momentih sedanje dobe in so postavili z redko absolutno nasproten vsakršnemu nasilju, naj prihaja od tedaj je naša dolžnost vsaj ta, da se postavimo v službo resnice in ji pripravimo pot do zmage.

In v službi resnice je objavil te dni slavni francoski pisatelj in ognjevit bojovník miru Romain Rolland

članek, ki ga tu podajam v celoti čitateljem »Napreja«. Članek je ta:

»Ne verjamem, da bi bilo koristno definirati še enkrat moj nračni položaj med sedanjo vojno. Moj položaj ni ne političen, ne socialen marveč »človečanski«. Sem absolutno nasproten vsakršnemu nasilju naj prihaja od koderkoli. Poleg tega sem že povedal in ponovil dvajsetkrat, da ne pripadam nobeni stranki. Nihče nima torej pravice, da bi me anektiral boljševizmu ali vojnim hujšakem. Nisem boljševik. Toda:

1. Ne moremo prenašati laži, ne prostovoljnih zmot. Zato sedaj konstatiram, da so skoro vse vesti tičooe se ruske revolucije ustrezljivo falsificirane v uredništvih skoro vseh večjih dnevnikov. (Izvet je le kak francoski in angleški list, ki išče resnico.) Informativnih sredstev ne manjka. Toda hote se zajemajo vesti iz virov, ki so sovražni revolucionarjem. To sem konstatiral in pribil že mnogokrat velikim švicarskim listom. Ti listi niso oporekali mojim trditvam, zato pa tudi niso menjali svojega načina v pisavi; in se čuje vedno le glas ene same stranke: »Audi alteram partem«. Toda dokler ne bodo zaslišane obe stranki javno pred švicarskim časopisjem, odrekam čitateljem teh listov pravico soditi o ruskih dogodkih.

2. Obsojam, da so vstrajali in da vstrajajo od početka naprej vladni možje alirancev v tem stališču napram ruski revoluciji. Oni so naredili vse mogoče, da bi ji povečali težkoče, da so provocirali njeno nasilje in slednjič, da so jo pahnili v nemške kremplje, v kremplje njihovega skupnega najhujšega sovražnika. To je povedal stotnik Sadoul, to so povedali francoski socialistični delegati ob njihovi vrnitvi iz Rusije. To trde tudi angleški in ameriški dopisniki lista »Manchester Guardian« in neodvisna Newyorská revija »The Liberator«. To je tudi proklamiral pred kratkim, javno, nasprotnik boljševikov, »leader« menjševikov Lomono-zov, vodja ruske misije v Združenih državah (imenovan po Kerjenskemu vladu).

3. Jaz razumem antipatijo evropske buržoazije zoper socialno revolucijo, ki se je izvršila v Rusiji in koje vpliv preti, da se razširi tudi v zapadnem delu Evrope. Ta revolucija vznemirja debele interese, ki se čutijo v nevarnosti. Obenem pa tudi gotove visoke konservativne ideologije. Toda nasprotniki revolucije so slepi, ako ne vidijo in ne razumejo, da je socialna revolucija hči vojne in da ni mogoče zajeziiti prve, ako se ne zajezi druge.

V mojem članku »Zaklanim narodom« (november 1916) sem govoril o teh evropskih narodih, ki se jih je žrtvovalo na milijone na bojnih poljih: »Po tolikem trpljenju me je strah usodepolnega dne, v kojem bodo razočarani narodi v priznanju o brezuspešnem žrtvovanju in uničenju od mizerije, slepo iskali nad čim in nad kom naj bi se maščevali. Tedaj bodo zapadli oni sami v krivico in v skrajni nesreči bodo oropani do mrtvaškega obsija njihove žrtve. In vse od zgoraj dol po verigi, vse se bo v boli in zmoti liveliralos«.

Te vrstice so bile napisane v novembru 1916. Od tedaj je šel svet naprej z velikimi koraki do te livelacije nasilja. Obsojati zato gotovo revolucionarno gibanje je tako smešno, kakor obsoditi zid zato, ker odbije kroglo, ki se vanj vrže. Revolucija obstoji kot posledica vojne kakor je vojna posledica sedanje ostudne evropske socialne organizacije.

Gleda boljševizma govori Pietet o »krvavi vladni anarhiji«. Kako bi pa kvalificiral gospod Pietet socialni položaj, ki je pahnul Evropo v štirih letih in pol do tridesetih milijonov pobablencev, ne računajoč brezduh drugih tug in ne računajoč niti splošne demoralizacije, nad katero polaga oficijelno časopisje oprezni plašč molku? Boljševizem ni dezorganiziral; skušal je organizirati faktično nered. V moralnem in materijelnem polomu Evrope je skušal uvesti nove socialne formule. Ne prepirajmo se tu o vspehn. Ali naj se goje simpatije ali antipatije za delo boljševikov, se mora priznati, in sicer vsak, ki je objektiv in odkritosrčen, se mora priznati v njih duh prokonzola v Konvencije. In res. Vodje boljševikov se tesno zvezani z onimi možmi. Oni so tarča enakemu sovraštvu, enakemu obrekovanju.

Kar se tiče mene, se ne pridružim boljševikom več nego junakom Konvencije. Nisem ge z vojnimi ne z revolucionarnimi nasilniki. Toda rad priznam inteligenco

in energijo, kjer jo dobim. Nimam daru, da bi gledal ali ne, kar mi je všeč in kar mi ni všeč. Prost vsake stranke in vsakršnega predsodka vidim le to, kar imam pred očmi in povem, kar vidim. V intervjuju reviji »Wissen und Leben« sem označil tako mojo dolžnost intelektualca: »Moj položaj v tej vojni je dolžnost človeka, ki bdi, ki predvidi in opozarja. Sem predvsem sluga resnice. Moja najvišja dolžnost je, da pobijam krivico in zmotu povsod kjer ju dobim. In je moja najsvetejša dolžnost, da se uprem sovraštvu, v imenu svobode in človeštva. Kajti prihodnost človeštva je le v resnični ljubezni in v vzajemnem spoštovanju«.

Kdo so Špartakoveci?

Ko je v Nemčiji izbruhnila revolucija, smo brali mnogo o veliki aktivnosti skupine Špartakovcev, ki je zasedla uredništvo »Lokalanzeigerja« v Berlinu in ga pod imenom »Rote Fahne« urejevala naprej v komunističnem smislu. Gotovo bo zanimalo naše čitatelje, kdo so ti ljudje.

Špartakoveci so na skrajni levici stoječa skupina nemške socialne demokracije, najradikalnejši izmed radikalnih, največji revolucionarji izmed revolucionarnih strank v Nemčiji. Vzeli so si svoje ime od osebe iz rimske zgodovine. Špartakus je bil rojen Trak iz stare kraljevske roduvine Špartaciđov. Bil je vodja skupine gladiatorjev, ki so se uprli rimskemu gospodstvu in povzročili krvavo vstajo sužnjev (v letih 73—71 pr. Kr). Služil je najprej v rimskih legijah, je dezertiral in bil zopet ujet ter odpeljan v agldiatorsko (borilsko) šolo v Kapui, kjer so se vadili sužnji boriti, da so se potem — občinstvu v zabavo — ubijali v amfiteatrih. Leta 73. je pa ušel še s 70 traškimi in galskimi gladiatorji iz Kapue in so nastanili na Vezuvu. Ta peščica ljudi je bila povečana z mnogimi sužnji in je okupirala hitro Kampanijo, deloma tudi Lukanijo in Brutijo. Iz Rima poslana armada je bila na Vezuvu premagana. Neprestano so prihajali sužnji v velikih množicah, povsod so uhajali svojim gospodarjem, tako da je postala prejšnja mala peščica, sedaj nepremagljiva vojska. Ta ogromna lavina tretjega upora suženjskega bi skoro premagala rimsko svetovno republiko. Špartakus je poveljeval 70.000 možem; zmaga je sledila zmagi! Dva konzula sta bila popolnoma premagana. Lahko bi bil zavzel Rim. Toda neednost v lastnih vrstah je ovirala končni uspeh. Vojska ga je prisilila vrniti se v dolenjo Italijo, kjer se je ona ropajoč in požigajoč razkropila. Sedaj se je šlo posrečilo rimskemu vojskovodji Erassu nadvladati sužnje. Germanski in galski sužnji cvet (elita) Špartakove vojske — so pa bili premagani v odločilni bitki ob rečki Silaru. Večina vojske, z Špartakom na čelu, je padla v hrabrem boju. 6000 ujetnikov je pa dal Crassus ob Apijevi cesti pribiti na križ. Ostanek vojske, ki je ušel, je bil v severni Italiji uničen od Pompeja, ki se je vračal iz Hispanije. Tako je končal mož, ki je bil hoteč pomagati nižjim, brezpravnim slojem, premagan sam od svojih.

V strankarskem političnem boju med nemško socialno demokracijo, se je pojavilo ime »Špartakus« šele v začetku leta 1915. Pojavljala so se pisma, podpisana s tem imenom, ki so jih razširjali med strankinimi pristasi; znana so bila po svoji radikalnosti in naperjena so bila ne le proti smeri stare večine, ampak kmalu tudi proti Kautskemu in drugim sodrugom, ki so pristopili k neodvisnim. Nekdo izmed najradikalnejših poslancev skupine »levičarske dvanajstovice« je izdajal tedaj »Politični list« in se je podpisoval z imenom Špartaka. Njegovo ime se doslej še ne pozna. Pisec pisem in izdajatelj lista bosta najbrž ena in ista oseba. Proti »Političnemu listu« je vodilo socialno demokratično časopisje najostrejšo polemiko. Osnovno načelo Špartakovcev je bilo, da naj bo Internacionala v vseh vprašanih svetovne politike in posebno v vojskih vprašanih, odločujoč faktor. Svetovne narodnosti naj s časom sploh izginejo. Od začetka so kritizirali Špartakovi listi »slabotne« neodvisne socialiste, pravzaprav pa glavno »vladne« Scheidemannovce. Zastopnika smeri, zagovarjane od »Političnega lista«, sta bila v parlamentu Liebknecht in Rühle. V radikalizmu gre dalje od Špartaka le Julian Borchardt, ki je, — kakor govore — edini pravi boljševik v Nemčiji. Špartakovo smer so odobraval od začetka le v provinciah, kjer so jo zagovarjali pred drugim brunšviški »Volksfreund«, bremenska »Arbeiter-

politik« in dnisburški »Kampf«. Sedaj je prišlo poročilo, da se proglasi ta skupina neodvisne socialno-demokratske delavske stranke, za samostojno stranko, ki jo bodeta vodila Karl Liebknecht in Roza Luksenburgova.

Jus.

S seje Narodne vlade SHS.

S 26. seje v Ljubljani z dne 30. novembra 1918.

Na seji sta poročala obširno komisar Narodne vlade za Koroško, Smodej, o političnem položaju na Koroškem, zlasti v Celovcu, in podpolkovnik Ulmansky o vojaškem položaju na severni meji. Po naročilu Narodnega vjeća se brzojavijo deželni odboru v Celovcu, da je odgovoren za vsako nasilstvo, ki bi se zgodilo proti slovenskemu prebivalstvu. Ker je bil v Celovcu aretiran železničar Ivan Zorko, češ, da je veleizdajalec Nemške Avstrije, se store koraki pri deželnem odboru v Celovcu in pri državnem uradu za zunanje zadeve na Dunaju, da se takoj izpusti. — Sklenejo se nekatere izpremembe glede uradniškega in učiteljskega osebja v zasedenem delu Koroške.

Narodna vlada je sklenila na seji dne 22. novembra t. l., da se ustanove tečaji za poštne in železniške uslužbenke, ki naj jih obiskujejo rezervni častniki. V ta namen se pošlje v Zagreb po en zastopnik oddelka za promet in oddelka za narodno obrambo, da doženeta vse podrobnosti, zlasti, kje naj se vrše tečaji in koliko slovenskega osebja more približno računati na službo v hrvaškem in srbskem ozemlju.

Profesor dr. K. Lončar je odpotoval po naročilu Narodne vlade v Prago, da informira predsednika čehoslovaške republike Masaryka ob njegovem povratku osebno o jezikovnih razmerah v ozemlju, zasedenem po Italijanih, in o postopanju Italijanov proti slovenskemu prebivalstvu. Čehoslovaška republika se naprosi, da imenuje v Ljubljani svojega trgovskega zastopnika, kar stori obratno tudi Narodna vlada v Ljubljani, in zastopnika v Trstu, ki naj štiti tudi interese Slovencev v zasedenem ozemlju.

Nastavi se začasno osebje pri korespondenčnem uradu v Ljubljani.

Nemška Avstrija namerava izvesti volitve za bodočo konstituantno tudi v ozemlju, ki spada v območje države SHS. Narodna vlada je odposlala državnemu uradu za zunanje zadeve na Dunaju brzajaven protest, v katerem izjavlja, da bo nameravane volitve v teh krajih preprečila z vsemi sredstvi. To velja zlasti za okraje Radgono, Marenberg, Maribor, Ptuj, St. Lenart v Slovenskih goricah, za slovenski del Koroške in občino Belo peč na Gorenjskem. Enaka brzajavka se je odposlala Narodnemu Veću v Zagreb s prošnjo, naj protestira pri Nemški Avstriji.

Narodna vlada se obrne na Narodno Veće s prošnjo, naj posreduje pri srbski vladi in čehoslovaški republiki, da se odkaže petrolej in mazilno olje za železnice v ozemlju Narodne vlade SHS, ker bo teh predmetov zmanjkalo v kratkem.

Pri predsedstvu Narodne vlade se sestavi komisija, ki naj izdela načrt glede enakomernega plačevanja uslužbencev z razmeroma enako usposobljenostjo v vseh oddelkih. V komisijo odpošlje vsako poverjenišvo po enega zastopnika.

Notarju Matiji Marinčeku v Trziču se poveri nadzorstvo nad ondotnjima usnjarnama K. S. Mally in Goeken.

Vsled velikega pomanjkanja stanovanj se sklene, da ugotovi posebna komisija, ali so res vsa zasedena in ali nimajo posamezne družine prevelikih ali celo dvojnih stanovanj. Pregledajo se tudi vojaška poslopja in prostori, vzeti v najem za vojaške namene.

Ministerijalnemu tajniku dr. Janku Polcu se poveri zastopstvo Narodne vlade pri likvidaciji ministrstva za socialno skrbstvo.

Politični pregled.

— **Položaj na Štajerskem.** V Spielfeldu so se predvčerajšnjim javili vsi moški železniški uradniki in drugi uslužbenci zopet k delu. V Strassu in Arnožu se nahajajo še vedno oddelki nemško-avstrijskih čet, kar je v nasprotju s pogodbo, sklenjeno z vojaškimi poveljniki v Gradcu. Na intervencijo generala Maistra sta deželni glavar Nemške Štajerske dr. von Kann in gospodarski komisar dr. Eisler obljubila, da se ti oddelki odpokličejo, tako da ostaneta ti dve mesti nezasedeni in da ostane na ta način med zasedeno črto generala Maistra in med prvimi nemškimi stražami tako širok terenski pas, da ga ne presežejo projektili pušk. — V Radgoni, ki so jo zasedle naše čete, vlada popoln mir. Župan in prebivalstvo gresta našim četam v vseh ozi-rih na roke. — Na poveljstvo generala Maistra je odšel 2. t. m. večji srbski oddelek z novim naročilom na Koroško. Ko so ti Srbi dospeli do Spodnjega Dravograda, se je branil tamkajšnji načelnik železniške postaje, pustiti Srbe dalje, češ, da se ima on pokoriti le železniškemu ravnateljstvu v Celovcu. Poveljstvu generala Maistra se je pa takoj udal ter dovolil Srbom nadalje-vati pot.

— **Brzajavka krajevnega Narodnega vjeća na Sušaku ententnim državljanom.** Listi poročajo: Narodno vjeće na Sušaku je poslalo posebne brzajavke ministr-

skemu predsedniku Lloyd Georgu, ministrskemu predsedniku Clemenceauju in predsedniku Zedinjenih držav Wilsonu. V teh brzajavkah jih roti, naj naš narod v Istri, v Trstu in na Reki obvarujejo pred samovoljnostjo italijanskih okupacijskih oddelkov.

— **Jugoslovanski klub v Švici pozdravlja Narodno vjeće.** Delegacija Narodnega vjeća, ki se mudi v Belgradu, je prejela od Jugoslovanskega kluba v Švici brzajavko, v kateri pozdravlja klub Narodno vjeće k popolnemu ujedinjenju države SHS in k zedinjenju s Srbijo in Črno goro.

— **Ban dr. Mihalović se je poklonil regentu.** Hrvatski ban dr. Mihalović se je poklonil v posebni udanosti brzajavki regentu Aleksandru kot prvemu vladarju združenih in osvobojenih Srbov, Hrvatov in Slovencev.

— **Regent Aleksander odpotuje v Dubrovnik.** Belgrad, 3. decembra. (Lj. k. u.) Regent Aleksander odpotuje jutri ali pojutrišnjem zjutraj preko Sarajeva in Mostarja v Dubrovnik. Tam se bo sestal z ministrskim predsednikom Pašićem in drugimi srbskimi ministri, ki se vračajo iz Pariza v domovino. Regent Aleksander bo nadaljeval potem svojo pot na Francosko, ministri pa se bodo podali v Belgrad, da sestavijo skupno z odposlanci Jugoslovancov nekdanje Avstro-Ogrske enotno, skupno narodno vlado.

— **»Avanti« v Trstu prepovedan.** Gubernijska oblast je prepovedala uvoz inozemskih časopisov in ilustracij, posebno nemških, čeških in jugoslovanskih. Po mestu prodajajo in kolportirajo mnogo italijanskih vladnih in vladni prijaznih listov iz kraljestva; pa tudi opozicionalnim časopisom iz kraljestva uvoz semkaj ni dovoljen, tako n. pr. socialističnemu listu »Avanti« (Naprej), ki ga ne smejo razpečavati niti v Benetkah.

— **Dr. Beneš o čehoslovaški republiki.** Sotrudnik lista »Gazette de Lausanne« je imel v Parizu s češkim ministrom za zunanje zadeve dr. Benešem razgovor, ki se je tikal političnih ciljev čehoslovaške republike. Dr. Beneš je zatrjeval, da se je republikanska državna forma določila šele potem, ko so se izjavili zanjo češki meščani, kmetje in vojak. Radi tega odgovarja popolnoma volji naroda. Burianovana o federalističnem ustroju Avstrije je prišla prepozno. Angleška vlada je od Avstrije zahtevala še več. Ko se je 14. avgusta zvedelo na Dunaju, da je Habsburžanom najmanj sovražna ententna vlada priznala čehoslovaško državo, so le-ti uvideli, da je bila ura njihovega strmoglavljenja. Dr. Beneš je nadalje govoril o bodočih odnosajih med novimi obmejnimi narodnimi državami in o odnosajih do čeških Nemcev in je rekel, naj bodo nevtralci prepričani, da Čehi ne bodo preganjali Nemcev. Češki Nemci bodo imeli lastna zastopstva in lastne šole, celo svoje vseučilišče v Pragi. Gotovo se bodo sprijaznili z vlado Čehov, kakor hitro jih bodo videli na delu. Kar se tiče Ogrske, bo ta pač rekrimirala odcepitev Slovakov, toda želje Slovakov se bodo izpolnile. Z jugoslovanskim blokom bodo Čehi živeli v dobrem soglasju, ravno tako tudi s Poljaki. Naj se razmere razvijejo kakor hočejo, dr. Beneš je prepričan, da se v tem delu Evrope osnuje blok, ki bo trdnější kot bivša Avstro-ogrška in ki bo sposoben krotiti pangermanizem. Kar se tiče avstroogrskih Nemcev, je mogoče samo dvojno: ali priklopitev Nemčiji, ali pa ustanovitev samostojne avstrijske republike. Pri sestavi pogojev za bodoči mir bo to ententa lahko dosegla in izposlovala za Nemško Avstrijo milejše pogoje, ako se ne pridruži Veliki Nemčiji. Da to republiko navežemo na čehoslovaško državo, je končal dr. Beneš, smo pripravljene skleniti z njo ugodno pogodbo.

— **»Pravo Lidu« o pouličnih manifestacijah v Pragi.** »Pravo Lidu« obsoja s češkega stališča poulične manifestacije v Pragi, češ, da skrunijo plemenito navdušenje češkega naroda. Zlasti napada hujskajoče in lažnjivo poročilo oficijelnega Češkega tiskovnega urada o teh dogodkih in izjavlja, da delavstvo slovesa Češke republike ne bo onečastilo z nasilstvi zoper Nemce in Žide. Končno pozivlja liste, naj nikar narodnostnih strasti ne netijo z malenkostnimi hujskarijami.

— **Češki legionarji.** Poslanec Habermann je predvčerajšnjim na nekem zborovanju povedal, da dospe v Prago v najkrajšem času veliko število čeških legionarjev. Kot ententni vojaki pridejo z vso vojno opravo v spremstvu italijanskih častnikov.

— **Nemci proti vkorakanju nebelopoltnih čet.** Wolffov urad poroča: S posredovanjem švicarske vlade so ententni zastopniki v Bernu prejeli proteste zoper vkorakanje nebelopoltnih čet v Palacijo (Pfalz). Te čete zagrešajo posilstva in izgrede. Nemška vlada mora najodločnejše nastopiti proti temu. Da se nebelopoltni čete gonijo na nemško ozemlje, je zasmehovanje čuta za skupnost belopoltnikov, čuta, ki bi moral vezati tudi nasprotnike, te še prav posebno, ker nameravajo glasom svojih

izjav po končani vojni skleniti zvezo narodov. Nadaljen protest se nanaša na priklopitev okolišev Saarbrücken in Saarlouis Alzaciji in Lorenji, ker nasprotuje določbam premirjeve pogodbe.

— **Prost prehod nemških čet skozi Finsko.** Komisija za premirje poroča iz Spaaja: Ententa je našim na Finskem nahajajočim se četam zagotovila prost prehod.

— **Protestna skupščina nemške Štajerske.** Provizorična deželna skupščina Štajerske je imela včeraj svojo drugo sejo. Deželni glavar dr. von Kaan opominja na dogodke na jugu dežele in podeli nato besedo dr. Tunnerju k nujnemu predlogu, ki so ga predlagale vse stranke deželne skupščine. V tem predlogu se izjavlja, da se dogodki na Južnem Štajerskem kar najodločnejše odklanjajo po deželi Štajerski in po nemško-avstrijski republiki; obsojati se morajo s stališča mednarodnega in splošno človeškega premostrivanja. V splošnem ti dogodki kažejo kruto trpinčenje avtohtonega prebivalstva in hudo kršijo načela predsednika Wilsona, ki nam naznanjajo samoodločbo narodov. Nihče ne misli na to, da bi narod, ki je z nami prebival v bivši vojvodini Štajerski, prikrajšal v samoodločbi in otežkočil ustanovitve njegovega državljanstva. Nasilne spremembe naj bodo samo za to, da zabrišejo temu ozemlju pravi pravcati značaj starih nemških naselbin, da bi se zdele kot slovenske naselbine in da prejudicirajo odločitev mirovne konference glede narodno političnih mej. Predlagatelji pričakujejo, da bo klic po pravičnosti v teh težkih časih že iz razlogov človečanstva zadostoval za odpomoč. Predlagatelji zahtevajo, da deželna skupščina slovesno protestira proti tem samosilnostim zoper nemško prebivalstvo. Obračajo se torej tudi do državne vlade nemškoavstrijske republike z nujno zahtevo, da se priključi temu odločnemu protestu in naj vzpostavi stari pravni položaj. Zahtevamo takojšnjo vzpostavitev starega pravnega položaja po pogajanjih z jugoslovansko vlado. Pogovorom o mejah, kakor tudi k mirovni konferenci z ozirom na vsa narodna in gospodarska vprašanja nemškega prebivalstva na Spodnjem Štajerskem pridruži zaupnik, določen po štajerski deželni vladi, ki bo dal posredovalcem vsa potrebna pojasnila. Nemško-avstrijski državni svet se naproša, da na primeren način sporoči to obvestilo vladam entente. Nato je opozarjal poslanec Prischig na časniško vest, po kateri je stavil profesor Waldner kot zastopnik Koroške v državnem zboru predlog, da izroči državni svet štajerski deželni vladi grajo, ker izdaja različne dele Štajerske in Koroške radi svoje koristi, ne da bi se sporazumele z merodajnimi faktorji.

— **Nemška Avstrija in obmejne države.** Kakor pišejo listi, bo ob razločitvi Nemške Avstrije od posamičnih narodnostnih držav treba cele vrste obsežnih likvidacij. Zato se, kakor pripovedujejo v poslanskih krogih, za vse te stvari ustanovi posebna poslovalnica, ki ji bo najbrž načeloval bivši ministrski predsednik baron Beck. Nadalje poročajo listi, da nameravajo za poslanika pri vatikanu imenovati dr. Boechleta.

— **Posvetovanja ententnih državnikov v Londonu.** Reuterjev urad poroča: Na Downing Streetu se je danes vršila konferenca, ki so se udeležili Lloyd George, Balfour, Bonar Law, šef generalnega štaba Sir Henry Wilson, Foch, Clemenceau, Orlando in Sonnino. Dopoldanska posvetovanja so se pečala z vprašanjem, kdaj in na kakšen način naj se vrši mirovna konferenca ter s podrobnostmi nadaljnjega izvajanja mirovnih pogodb. Mimogrede se je obravnavalo tudi vprašanje o bivšem nemškem cesarju. Sklepalo se bo šele potem, ko dospe predsednik Wilson. — »Agence Havas« poroča iz Londona: Današnja dopoldanska konferenca je trajala preko dveh ur. Maršalu Fochu in ministrskemu predsedniku Clemenceauju je številna množica priredila burne cvacije, ko sta se po konferenci peljala v svoje stanovanje. Popoldan bo zopet daljša konferenca. Sklenilo se je, da pade odločitev po razmotrivanju in izmenjavanju mnenj šele potem, ko dospe Wilson. Kakor je Reuterjev urad doznal od merodajne strani, se ob posvetovanjih na angleško-francoski-italijanski konferenci niso pokazala nikakršna nasprotstva v naziranjih. Storili so se v popolni edinstvi končni in važni sklepi. Domenili so se o uredbi miru. Prihodnja seja bo jutri. V uradnih krogih zatrjujejo, da se pred koncem konference o podrobnostih v pretres vzetih vprašanj ne bo nič povedalo. Storjeni sklepi da so končnoveljavni. Kakor se nadalje poroča, se bodo jutrišnja pogajanja pečala s stvarmi, ki so v zvezi s temi sklepi.

— **Wilson o miru.** Glasom besedila, ki ga sedaj priobčuje Reuterjev urad, je Wilson v svoji poslanici kongresu med drugim dejal: Sedaj se zopet obračamo k nalogam miru, miru, ki je zavarovan proti neodgovornim sa-

movladarjem in proti častihlepnim vojaškim koterijam ter zgrajen na temelju pravičnosti in primernosti, da se svet preuredi na novo. Ta mir organiziramo za vse narode sveta, ne samo za nas same, ako nam narodi dovolijo, da jim služimo. Naše misli so se v zadnjem času pečale z Evropo, Azijo ter bližnjim in daljnjim vztokom, le malo pa so se pečale z dejanji miru in s preuredbo sveta, ki nas sedaj čakajo. Velikega pomena je, da odpravimo vse povode za nesporazumljenje s svojimi najbližjimi sosedi in doprinesemo dokaz prijateljstva. Upam, da mi člani senata dovolijo, da še enkrat izpregovorim o neratificirani prijateljski pogodbi s kolumbijsko republiko. Pozivljam Vas, da v tej zadevi kmalu storite ugodne ukrepe. Kar se tiče naših notranjih stvari, je problem našega povratka v mir, problem gospodarske in veleobrtnejske obnovitve. Tisti hip, ko smo vedeli, da je pogodba za premirje podpisana, smo orožje odložili. Surovine, ki jih je bila vlada iz strahu, da jih armado oskrbuječi industriji ne bi zmanjkalo, zasegla, so sedaj proste in vrnjene splošnim vrednotam. Velike industrijske naprave, katerih produkte in stroje je bila prevzela vlada, so zopet proste za namene, katerim smo služili pred vojno. Ni bilo mogoče kontrolno nadživili in plovstvom odpraviti prav tako hitro, ker se svet še vedno prehranjuje iz naših žitnic in ker se ladje še vedno porabljaajo za prekomorsko preskrbovanje naših ljudi in za tako hitri prevoz vojaštva v domovino, kakršnega dovoljujejo razmere. Pa tudi te nasilne odredbe se bodo, kolikor se da, omejile. Wilson je potem govoril o novih uradih, ki jih je treba v svrhu vojne organizacije, ter je izjavil: Odkar je bilo premirje zagotovljeno, je vlada zasledovala politiko, izkušnje teh korporacij na razpolago dati trgovcem. Nato je Wilson govoril o ukrepih, ki jih je treba, da se za dobo prehoda v mir prepreči prevelika brezdelnost. Glede Belgije in Severne Francije je dejal: Nobena še tako velika odškodninska svota ne bi mogla zadostovati, da se ti deželi za leta in leta obvarujeta brezupne škode. Zgoditi se mora več. Ko bi Belgija in Severna Francija jutri imeli denarja in sirovin v izobilju, bi vendarle ne mogli že jutri imeti svoj prostor v svetu, v svetovni industriji. Belgija in Francija ne smeta biti izročeni slučajnostim ostre konkurence. Upam, da se kongres ne bo pomišljal dovoliti prednostno ravnanje s temi prebivalstvi, ako bi se pokazala potreba za to, da se kateremu uradu da takšno dovoljenje, n. pr. vojnemu trgovinskemu uradu. Za stabilizacije in olajšanje obnovitve našega trgovinstva ni nobena reč večje važnosti, nego takojšnja odločitev glede davkov, ki naj se pobirajo v letih 1918, 1919 in 1920. Ko bi se bila vojna nadaljevala, bi bilo postalo potrebno, da dobimo za leto 1919 najmanj osem milijard dolarjev davka. Zdaj, ko je vojna končana, se more ta znesek znižati na šest milijard. Da bi se vladne naloge takoj skrhile, ni pričakovati.

— **Kdaj se bo vršil formalni sklep miru v obliki pogodbe?** Washington, 3. decembra. V skupni seji kongresa je predsednik Wilson v poslanici izjavil, da upa, da se bo formalni sklep miru v obliki pogodbe izvršil spomladi. Zavzemal se je za novi, na tri leta proračunani brodomni načrt, ker se mu zdi nespameten poizkus, brodomni načrt prilagoditi bodoči svetovni politiki, ki je še povsem negotova. Smatra za svojo največjo dolžnost, udeleževati se mirovne konference v polnem obsegu, da doseže smotre, za katere so ameriški vojaki žrtvovali življenje in kri. Obravnavajoč notranje-politične probleme, je predsednik izjavil, da je pripravljen odgovoriti se upravi železnic, čim se izdela drugačna zadovoljiva rešitev. Ko je predsednik naznanil, da se namestila mirovne konference udeležiti osebo, so se dvignili demokratični senatorji in so mu burno ploskali, republikanci pa so molčali. Čitanje poslanice je trajalo skoro trideset ur. Potem je Wilson dvorano zapustil ob živahnem pritrdjevanju demokratov. Ko se je bila poslanica prečitala, sta se vložili dve resoluciji. V eni predlaga republikanec Rodenberg, naj kongres izjavi, da Wilsonu njegovo potovanje onemogoča izvrševati predsedniške dolžnosti. Ta resolucija se je odkazala komisiji.

Dnevne vesti.

— **Na naslov naše poštne direktije.** Naši naročniki v ljubljanski okolici se dan za dnem pritožujejo, da dobe list za tri in štiri skupaj. Ako vprašajo pismonoše, zakaj liste vsak dan ne donajajo, odgovore, da imajo preveč dela in da tega ne morejo storiti. Prosimo poštne direktije, da stvar preišče in po potrebi postavi več osebja, ker mi poštino plačamo in naročniki morajo list prejeti vsak dan.

— **Sodrug Franc Magister umrl.** Včeraj je nekoliko pred odhodom iz tobačne tovarne v Ljubljani nagloma preminul sodrug Magister. Pokojnik je bil trdnega prepričanja in značaja, član politične in strokovne organizacije, član nadzornišтва konsumnega društva za Ljubljano in okolico ter društva »Svoboda« in odbornik občine Vič-Glince. Vedno je bil na svojem mestu, kadar ga je klicala delavska dolžnost. Star je bil šele 52 let. Pogreb ljubega pokojnika bo jutri ob pol 4. popoldne iz Burske ulice na Glincah. Blag mu bodi spomin!

— **Slovenskim pisateljem.** S 1. januarjem 1919. bo izdajalo izobraževalno društvo »Svoboda« v Ljubljani svoj družinski list »Svoboda«. V ta namen se obrača društvo do slovenskih pisateljev s prošnjo, naj kot sotrudniki sodelujejo pri listu, da se tudi delavstvu in sploh širšim slojem nudi duševna hrana, katere so doslej pogrešali. Pisatelji naj pošiljajo rokopise na: Uredništvo »Svobode«, Frančiškanska ulica 6.

— **Čevljarji,** ki prihajajo od vojakov, se pozivljajo, da se zglasijo takoj v »Vojni čevljarni«. Pripomni se obenem, da bodo ti delavci vojašine oproščeni. Glede pogojev naj se zglasijo v pisarni zavoda za pospeševanje obrti, Ljubljana, Dunajska cesta šte v. 22.

— **Poverjeništvu za narodno brambo** je zvedelo, da posamezniki, ki so dobili od vlade konje proti reverzu, konje dalje prodajajo. Vsaka taka prodaja je prepovedana. V kratkem odpošljem komisije, ki bodo konje klasificirale in vse nerednosti na licu mesta preiskale. — Poverjenik za narodno brambo: dr. Pogačnik.

— **Prihodnji tečaj podkovske šole v Ljubljani.** Novi šolski tečaj na podkovski šoli Slovenske kmetijske družbe v Ljubljani se prične dne 1. januarja 1919. Poleg podkovstva se učenci podkovske šole uče tudi ogledovanja glavne živine in mesa. Kdor želi priti v podkovsko šolo, naj vložijo prošnjo za sprejem ter naj ji priloži: 1. krstni list; 2. domovinski list; 3. šolsko spričevalo; 4. učno spričevalo v dokaz, da se je podkovstva izučil pri kakem kovaškem mojstru; 5. нравstveno spričevalo. Prošnje za sprejem v podkovsko šolo, ki so proste kolektivne, naj se do 20. decembra t. l. pošljejo ravnateljstvu podkovske šole v Ljubljani. Tečaj bo trajal do konca junija 1919. Kdor dobro prestane skušnjo, more po postavi iz leta 1873., ki je še vedno v veljavi, dobiti patent podkovskega mojstra; brez skušnje pa ne more nihče postati podkovski mojster. Pouk v šoli je brezplačen; učenci morajo skrbeti le za hrano ter za potrebne učne knjige. Stanovanje imajo učenci v zavodu. Doslej običajne podpore zaenkrat ni mogoče nikomur zagotoviti, ker doslej še ni nikakih zneskov v ta namen na razpolago. Učenci naj se zglase v podkovski šoli na Poljski cesti. Ker je v slovenskih deželah še vedno premalo v podkovstvu izučenih kovačev, pa tudi premalo izurjenih oglednikov živine in mesa, naj bi skrbela županstva, da dobi vsaka občina vsaj enega dobrega kovača ter živinskega in mesovnega oglednika. — Ravnateljstvo podkovske šole Slovenske kmetijske družbe v Ljubljani.

— **O izplačilu službenih prejemkov slovenskih in tujerodnih uslužbencev v SHS.** 1. decembra 1918. prejme svoje redne plače vse jugoslovanske osebe državnih, državno-železniških in poštnih uradov, ki službuje ali se je prijavilo v nadaljnje službovanje v tozadevnih uradih države SHS v območju Narodne vlade v Ljubljani, brez ozira na to, ali je zaposleno ali ne. 2. Onim tujerodcem, ki so se prijavili predpisanim potom za trajno ali pa prehodno službovanje v državi SHS slovenskega območja, se izplačajo takisto enomesečni normalni prejemki. Prejem teh izplačil pa morajo potrditi na v to svrhu pripravljenih tiskovinah, ki vsebujejo za one, kateri so bili sprejeti v službo, pridržek prejduca za bodočnost in pravico regresa napram drugim državam, za one pa, ki so se prijavili, toda niso bili sprejeti, enako pravico do regresa. 3. Vsi tisti Jugoslovani in tujerodci, ki se niso prijavili predpisanim potom ali pa dobivajo iz kateregakoli vzroka že plačilo od drugih vlad, ne prejmejo nobenega plačila pri naših uradih.

— **Pevsko društvo »Slavec«** priredi v nedeljo, dne 8. t. m. zvečer v veliki dvorani hotela »Union« ljudski koncert s sodelovanjem društvenega pevskega zbora in orkestra narodnega gledališča. Vstopnice se bodo dobivale v nedeljo od 9. do 12. dopoldne in zvečer od pol 7. dalje pri blagajnah v hotelu »Union«.

— **Čehe v Ljubljani in v jugoslovanskih deželah** opozarjamo na oglas v današnji številki našega lista o obnem zboru društva »Česká obec v Ljubljani«.

— **Italijansko vojaško poveljstvo v Gorici** je izdalo oklic, v katerem pozivlja vse moške prebivalce rojene v letih 1879 do 1890, da se zglase na magistratu v dneh od 2. do 5. t. m. opoldne. Poziv velja Italijanom in Slovincem, neglede na to, ali so bili vojaki ali ne.

— **Poziv!** Kot predsednik gospodarskega odbora za aprovizacijo južne železnice v Ljubljani pozivljam tem potom, da se vsi oni, ki imajo proti gosp. Francu Hartmanu, nadziralju skladišča aprovizacije kako ovadbo ali pritožbo, naj blagovolijo zglasiti se pri podpisnem tekem osmih dni. — Anton Mozetič, Vodmat šte v. 29.

— **Poziv generala Maistra stavkujočim železničarjem.** Nemški železničarji, ki so pričeli v soboto stavkati, so se obrnili na gospodarskega komisarja dr. Eislerja s prošnjo, da posreduje pri generalu Maistru glede zopetnega sprejetja v službo. General Maister je odklonil

vsako pogajanje ter opozoril železničarje na proglas Narodnega sveta v Mariboru, kjer se pozivljajo vsi železničarji, naj takoj nastopijo svojo službo, ker jo drugače izgube. General Maister je istočasno opozoril, da so se vsa vplivna in odgovorna mesta radi nujnosti že zasedla z našimi ljudmi, v katere sme Jugoslavija v vsakem primeru zaupati. (To je povsem stari sistem! Opomba uredništva).

— **Osební promet na Štajerskem.** Vsled stavke železničarjev v Mariboru vozijo iz Gradca dnevno po trije osebni vlaki le do Arnoža, proti Gradcu pa dnevno štiri. Prometa iz Gradca (glavni kolodvor) proti severu stavka ne ovira. V Mariboru se vrše med jugoslovansko vlado in stavkujočimi pogajanja radi prenehanja stavke.

— **Požar v Ptuj.** Požar v vojaškem oskrbovališču je izbruhnil v ponedeljek ob pol 7. Uničil je lopo za avtomobile in večjo množino sena. Dva avtomobila sta eksplodirala, estalih šest so rešili. Glavni del oskrbovališča ni gorel. Ob 8. uri zvečer so požar pogasili. Kako je nastal ogenj, še ni znano; sodijo pa, da gre tu za sabotažo.

Shodi.

— **Izvoljene oziroma imenovane sodruge na zadnji seji »Svobode«** za mladinski odsek prosimo, da se udeležijo sestanka, ki se vrši v četrtek, dne 4. t. m. ob 7. uri zvečer v uredništvu »Napreja«, Frančiškanska ulica št. 6. Gre, da se nujno uredi mladinsko vprašanje. Vabi se tudi vse one, ki se zanimajo za to vprašanje.

— **Eksekutiva ljubljanskih železničarskih skupin** in odborniki vseh treh skupin se vabijo na skupno sejo, ki se bo vršila v sredo, dne 4. t. m. ob pol 8. v prostorih v Selenburgovi ulici v Ljubljani.

— **Škofja Loka.** Člani politične organizacije J. S. D. S. so vabljani na sestanek, ki se bo vršil v četrtek, dne 5. t. m. ob 7. zvečer v gostilni g. Jakliča. Nihče naj ne manjka.

— **V Lešah na Koroškem** se bo vršil shod rudarjev v soboto, dne 7. t. m. zvečer. Vse drugo, kdaj in kje sporoče zaupniki.

— **V Črni na Koroškem** se bo vršil shod rudarjev v nedeljo, dne 8. t. m. ob 10. dopoldne. Kraj zborovanja sporoče zaupniki.

Zadnje vesti.

Ustroj nove Jugoslavije.

— **Zagreb, 3. dec. (Lj. k. u.)** Kakor poročajo listi, bo obstojala nova jugoslovanska vlada iz 18 članov. Ministrstvo za zunanje zadeve, narodna obramba, pomorstvo, finance, železnice, pošta in brzojav bodo strogo skupna. Ostala ministrstva bodo imela v vsakem delu ujedinjene Jugoslavije posebne avtonomne pododdelke, ki bodo občevali z državnim ministrstvom potom državnih tajnikov.

Dr. Korošec v Zagrebu.

— **Zagreb, 3. dec. (Lj. k. u.)** Danes ob pol 12. je dospel v Zagreb s posebnim vlakom predsednik Narodnega vjeća dr. Anton Korošec. Na kolodvoru ga je sprejela tisočglava množica, na čelu ji bivši župan dr. Srkulj. Dr. Korošec je množico nagovoril in povdarjal, da smo postali sedaj močni, nepremagljivi. Vendar pa bo treba napeti še vse sile, da rešimo tudi oni del našega naroda, ki trpi sedaj pod neprijateljsko okupacijo.

Nov italijanski razglas v Trstu.

— **Trst, 1. dec. (Lj. k. u.)** Včeraj je dala gubernijska oblast nalepiti po vogalih naslednji razglas, ki pa doslej ni bil še objavljen v uradnem listu: Kdorkoli bi s kakršnimisibodi sredstvi oškodoval koristi, ki so v zvezi z vojaškim in političnim položajem Julijske Benečije, podanim po zasedbi kraljeve vojske, ali bi z besedo ali dejanjem žalil znake ali osebe, ki predstavljajo take koristi, ga zadene, če dejanje ne ustvarja drugega pregreška, označenega in kaznivega po zakonu, kaznen navadnega zapora do pet let in globe do 5000 lir. V težjih primerih se more zapor podaljšati do osem let. Z enako kaznijo se kaznuje kršenje odredbe z dne 24. novembra t. l. nanašajoče se na javne shode, zbiranja ljudstva, pohode itd.

Banke iz kraljestva ustanove v Trstu podružnice.

— **Trst, 3. dec. (Lj. k. u.)** V prihodnjih dneh prične v Trstu poslovati več bančnih zavodov iz kraljestva, in sicer »Banca d'Italia«, »Banca di Napoli« in »Banca italiana di sconto«, nadalje »Banca di Roma« in »Banca commerciale italiana«.

Spodnji Dravograd zasedli Srbi.

— **Maribor, 3. dec. (Lj. k. u.)** Spodnji Dravograd so danes ponoči zasedle srbske čete pod poveljstvom poročnika Stanka

Jurka. Po zasedenju so prevzele trg naše slovenske čete, ki so dosedaj stražile kolodvor Spodnjega Dravograda.

Ameriška živila za Češko.

Praga, 3. dec. (Lj. k. u.) Kakor je »Češke Slovo« izvedelo od pristojne strani, so v pristanišče v Bordeauxu prispeli velikanske množine Čehoslovaški državi namenjenih živil in blaga iz Amerike.

Na Češkem grmenje topov.

Linč, 3. dec. (Lj. k. u.) Iz Freistadta v mülhlskem okraju poročajo listu »Linzer Tagespost« 3. t. m.: Danes popoldne so semkaj prispeli prvi begunci z južne Češke, in sicer narodni brambovci. Pripovedujejo, da Čehi s 15 cm topovi obstreljujejo Kaplice in pa občino Malonte (Meinetschlag). Narodni brambovci so morali bežati, ker so Čehoslovaki povsod nadmočni. Čehi niso daleč od govedenje-avstrijske meje. Drugi begunci pripovedujejo, da stoji pred Budjejevicami oklopni vlak in da Kaplice gore. V Freistadtu se je davi slišalo grmenje topov. Freistadtska mestna občina se je, da prebivalstvo pomiri, do železniškega urada freistadtskega obrnila z vprašanjem, jeli ni njegovim organom v Kaplicah nič natančnejšega znano. Železniški urad je mestni občini namignil, da kapliško železniško osobje ne sme ničesar povedati.

Čehi, Rumuni in Srbi na Ogrskem.

Budimpešta, 3. dec. (Lj. k. u.) Ogrski kor. urad poroča: Vojno ministrstvo priobčuje nastopno poročilo o tujih četah na ogrskih tleh: Čehi. Med Moravanom (Marchegg) in Deveny-Ujfalujem so češke čete napadle most čez Moravo (March) ter v bližini Deveny-Ujfaluja stoječo hišo železniškega čuvaja. Naši stražarji so jih po kratkem boju zavrnili. V okolici Galosa je položaj neizpremenjen. Poročajo, da prodirajo Čehi v okolišju Trenčina in Bana. — Rumuni. Naprej potisnjeni rumunski oddelki so začeli prodirati tudi v okolišju Borga. V Maroški dolini se rumunske čete bližajo Maros-Vasarhelyju. Tudi od Szemerskega prelaza sem prodirajo Rumuni. Manjši oddelki so dosegli Braš. — Srbi. Srbska stotnija je zasedla Pečuh. V ostalem je položaj neizpremenjen.

Francozi pridejo v Požun.

Dunaj, 3. dec. (Lj. k. u.) Listi poročajo iz Požuna: Včeraj popoldne se je pri tukajšnjem vojaškem poveljništvu zglasil neki francoski nadporočnik in je povedal, da prihaja kot nastanitveni častnik, da poskrbi za stanovališča francoskemu oddelku, ki pride v bližnjih dneh v Požun. V palači nadvojvode Friderika je rekviriral prostore za 20 častnikov in 40 mož.

Narodni svet v Bolcanu razpuščen.

Inomost, 3. dec. (Lj. k. u.) Glasom lista »Innsbrucker Nachrichten« je italijanski poveljujoči general v Bolcanu narodni svet razpuštil, ker je bil ta zaobljubil uradništvo. General smatra, da je narodni svet s tem storil političen čin.

Nemci naj vrnejo Parizu 200 milijonov frankov.

Pariz, 2. dec. (Lj. k. u.) »Agence Havas« poroča: Tukajšnji občinski svet je sprejel resolucijo, v kateri se z ozirom na dejstvo, da je Pariz leta 1870. Nemčiji moral plačati znesek 200 milijonov frankov, zahteva, da naj predsedništvo stori korake, da se od Nemčije ta znesek iztirja.

Angleško brodovje v Libavi ali čete zoper boljševike.

Berlin, 3. dec. (Lj. k. u.) Iz Libave poročajo: Semkaj je prispelo lahko angleško brodovje, obstoječe iz štirih oklopnih križark,

enega minonosca in šestih rušilcev, in se je zasedrilo v zunanjem pristanišču. Do popoldne Angleži niso imeli nobene zveze s kopno zemljo. Zdi se, da so na krovu čete, namenjene na kopno. Splošno se sodi, da so te čete določene za pohod, ki ga ententa namerava zoper boljševike, in da brodovje v kratkem odplove proti severu.

Predlogi glede povračila vojne škode.

Berlin, 3. dec. (Lj. k. u.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Haaga 2. t. m.: Parlamentarni sotrudnik odločno liberalnega lista »Daily News« pravi, da bodo aliranci stavili nastopne predloge glede povračila škode: 1. Nekaj let naj se škoda povrača v čistem denarju in sicer vsa v Belgiji in v Franciji storjena škoda, ki jo cenijo na dve do dve in pol milijarde funtov šterlingov. 2. Vse v teh ozemljih porušene hiše morajo zgraditi nemški delavci in nemški delavci morajo preskrbeti ves potreben material. 3. Odškodnina naj se plača tudi za uničeno brodovno prostorino. 4. Razen odškodnine za Belgijo in Francijo se mora dobiti odškodnina tudi za druge izgube. 5. Alirancem se mora izročiti vse zlato, kar ga je na Nemškem. 6. Nemški premogovniki morajo zaveznikom od svoje produkcije nekaj let oddajati gotov delež in morajo biti pod nadzorstvom alirancev. 7. Poravnati se morajo tudi pustošenja v Italiji, Srbiji in Rumuniji.

Belgijski kralj v Lüttichu.

Lüttich, 3. dec. (Lj. k. u.) Kralj in kraljica sta imela danes svoj slovesen prihod v mesto. Prebivalstvo je priredilo kraljevemu paru viharne ovacije. V spremstvu se nahajajo odposlanstva francoske, angleške in ameriške vojske.

Aprovizacija.

Mast na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo mast v četrtek, dne 5. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 2. do pol 3. štev. 1 do 160, od pol 3. do pol 4. štev. 161 do 320, od pol 4. do pol 5. štev. 321 do 480, od pol 5. do 5. štev. 481 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 20 dkg masti, kar stane 7 kron.

Aprovizacija južne železnice. Dne 7. decembra se prične z razdeljevanjem sladkorja. Delile se bodo tudi: sveče, toaletno milo I. 9 K kos in toaletno milo 3 K kos, čebula po 60 vinarjev kilogram, kocke za juho po 3 vin., liptavski sir po 20 K kilogram.

Mestna aprovizacija ima oddati nekaj praznih zabojev in sodov od kisa. Kdor se za to zanima, naj se zgleda v četrtek, dne 5. t. m. od 8. do 11. ure dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Peteljan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Česká obce v Ljubljani

pořádá ustavující valnou hromadu v pondělí, dne 9. t. m. o půl osmé hod. večerní v hostinských místnostech Národního domu v přízemí v pravo.

POŘAD JEDNÁNÍ:

1. Zpráva prozatímního výboru.
2. Schválení, po případě změna předložených stanov spolkových.
3. Volba definitivního výboru.
4. Rozprava o budoucí činnosti spolkové v podrobnostech, po případě volba odborů k přípravě té činnosti; volné návrhy.

Za přípravný výbor:

Hilbert.

Št. 1412/Pr.

Razpis.

Podpisana komisija razpisuje sledeče službe okrog njih zdravnikov na Kranjskem:

1) V Fari v Kočevskem okraju s sedežem na Petrinji z letno plačo 1600, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 kron. Poleg tega dobiva zdravnik za uradna pota v Osilnico in Banjaloko 3000 K na leto.

2) na Grosupljem v Ljubljanskem okraju z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

3) v Kostanjevici z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

4) v Litiji z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

5) v Logatcu s sedežem v Planini z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik od občine Planina še posebno doklado letnih 500 K;

6) v Ložu z letno plačo 1600, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

7) v Novem mestu z letno plačo 1200 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

8) na Raki v Krškem okraju z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega uživa zdravnik za brezplačno zdravljenje ubožcev v občini Raka prosto stanovanje z vrtnom in vinogradom;

9) v Senožečah z letno plačo 1600 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K;

10) v Žužemberku z letno plačo 1400 K, aktivitetno doklado 200 K in s pravico do 2 petletnic po 100 K. Poleg tega dobiva zdravnik za zdravniške uradne ure v Ambrusu, Ajdovcu in na Smuki 800 K letne odškodnine in 400 K stanarine od zdravstveno-okrožnega zastopa.

Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje podpisani komisiji

do 31. decembra 1918,

in jim prilože dokazila o starosti, upravičenosti do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijskem državljanstvu, fizični sposobnosti, нравnosti, dosedanjem službovanju ter o znanju slovenskega in nemškega jezika.

Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave.

V Ljubljani, dne 30. novembra 1918.

Razpis službe podkovskega mojstra

Podkovska šola slovenske kmetijske družbe v Ljubljani, išče večšega in zanesljivega podkovskega mojstra. Prednost imajo dosluženi vojaški podkovski mojstri, ki so dovršili podkovski tečaj na podkovskem učnem zavodu dunajske živinozdravniške visoke šole. Plača (službeni prejemki) po dogovoru.

Reflektanti naj vpošljejo svojo ponudbo, opremljene z dokazili o usposobljenosti in dosedanjem službovanju, rojstnim in krstnim listom ter navrstvenim spricvalom najkasneje do 20. t. m.

Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 3. decembra 1918.

Iščemo dobre KOLPORTERJE

za razprodajo »NAPREJA« po mestu in javnih lokalih. — Kolporter dobi od vsakega prodanega lista 4 vinarjev. — Nastop takoj. Zglasiti se je v upravi »NAPREJA«.

— Delniška glavnica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Poslovnica razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Rezervni fond okroglo
K 2.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite